

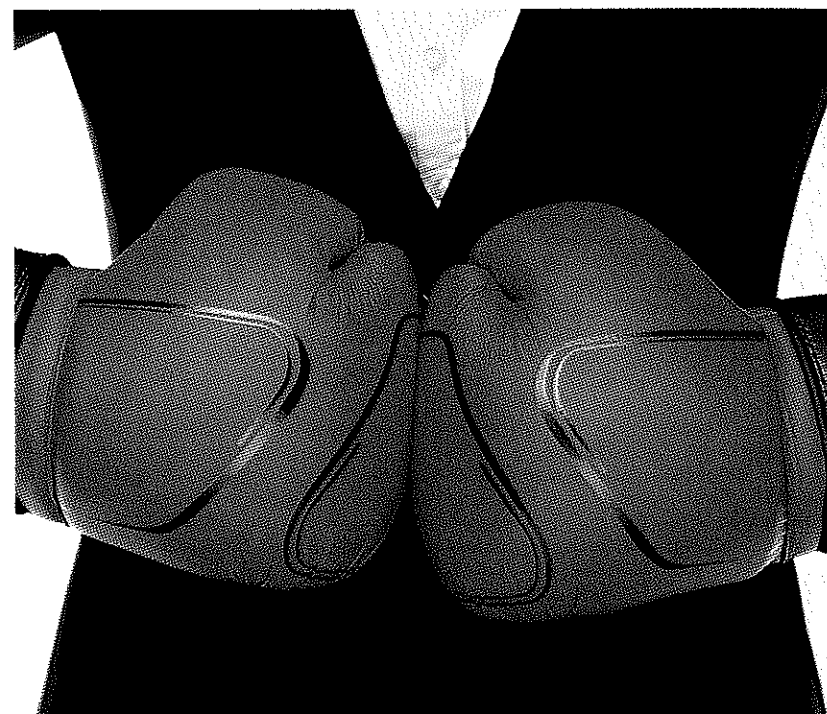
GENERACE Y

Vedla jsem nedávno svůj první videorozhovor. Na téma generace Y a jak s ní pracovat a docílit výborných výsledků. Jako typický představitel pracovitě generace X se vždy na vše předem připravuji. Okruhy otázek jsem zaslala několik dnů předem dotazované paní, také z generace X. Ta se ve své přípravě nechtěla opírat jen o své vlastní zkušenosti a udělala z mých okruhů dotazník, který poslala několika desítkám mladých lidí ve svém okolí. Odpovědi nás v něčem překvapily, v něčem ne.

Jedna z nich odrážela i moje nemilé tušení, že dnešní mladí to nemají v pracovním životě tak lehké, jak by se mohlo zdát. Generace Y, to jsou ti hraví, šťastní, mají neomezené možnosti, neomezené sebevědomí, pracují tam, kde jim to dává smysl. Mohou mít sny bez limitů. Myšlenkový stereotyp nás, generace X, o nich.

Dotazník prozrazoval, že 13 lidí z 28 dotazovaných potkalo ve svém životě někoho ve věku do třiceti let, kdo již „vyhořel“. Díky své současné práci mám to štěstí či privilegium nahlédnout mnohým z nich blíže do duše. Tak vím, že jde většinou o obrovskou mentální únavu, nechuť, někdy spojenou s tělesným kolapsem, nejedná se však o diagnostikovaný syndrom vyhoření. Jedná se o zhroucení představ, hodnot, smyslu, pro který jsem konala věci, apatii a nevěděni, kam jít dál, či bezbřehý pocit nudy z toho, že vše je takové stejné bez změny, bez jasného cíle.

Kdyby se jednalo jen o pocity nudy, byt' dlouhodobé, nezmiňovala bych to. Jakmile se pocity somatizují a může docházet k poškození zdraví, tak vnímám, že musím preventivně reago-

vat. „Vyhoření“ před třicátým rokem věku, kdy máme před sebou ještě pětatřicet let produktivního života, než budeme státem pasováni na uživatele starobního důchodu, to je hodně brzy.

O to více mne zajímá, co vede mladé ženy k tomu, že někde „vyhoří“, spálí mosty a poškodí si své zdraví. Zde upozorním na dvě z možných příčin, které stojí za zamýšlení, zvláště pak zdá-li se vám, že je to i vaše situace.

Výchova k úspěchu

Moje generace byla vychována primárně pod heslem „poslouchej, nevyčnívej“. Generace mladých je rodiči a širším okolím ať vědomě či nevědomě vychovávána k tomu „mít úspěch“. Rodiče jsou často úspěšní podnikatelé, dobře postavení zaměstnanci.

Rodiče byli tehdy v devadesátých letech z pohledu dneška ve správný čas na správném místě a často poměrně snadno rozběhli prosperující podnikání. Nebo využili nových možností a rychle se vyšvihli v práci pro zahraniční firmy, zdatně stoupali po kariérním žebříčku, teď jsou na postech nejvyšších. Trávili desítky hodin v práci. Bavilo je to, dávali tomu vše. Kariéra šla jedním směrem – vzhůru. O jiném směru se neuvažovalo. Úspěch se dostavoval automaticky.

V hlavách rodičů se zapomnělo na hodiny a týdny studia nových byznysově užitečných věcí, angličtiny. Ta doba v byznysu byla jednodušší – byla přehlednější, bylo méně informací, bylo mnohem snazší se soustředit a nebýt rozptýlený mnoha podněty naráz.

Obdobný snadný úspěch rodiče teď očekávají automaticky od svých dětí. Že se zapojí, budou makat na sobě, ve firmě, pojedou jedním a tím směrem. Ale dnes máme kolem sebe mnohem více rozptylujících faktorů života. Rozptýlení, zábava je heslem dneška. Ale někde v hlavách hluboko zasuté je: „Mám být úspěšná.“

K tomu se ještě přidají provokující a vychloubační kamarádi s řečmi o tom, kde studují to a to, co všechno dělají ještě vedle práce: „Jasně, že to zvládám při práci. To je přeci brnkačka.“ Vám se u toho v hlavě rodí: „Ale mně to nejde. Já tomu nerozumím tak rychle jako oni. Já to nezvládám. Nemám se koho zeptat. Nevím, jak to vyřešit.“

Uteču, odejdu, zhroutím se. Nebo sloupnost: zhroutím se, odejdu. Připomíná vám to něco? Jste opravdu předurčena k úspěchu svým sebevědomím, znalostmi, odvahou, nápady v kombinaci se zdravě drzým sebevědomím? Nebo jste byla vychována v očekávání, že úspěchu také snadno dosáhnete, když my jsme to tak měli?

Chcete mít velký profesní úspěch či chcete mít rodinu a žít v klidu v sebe-naplňující práci, která jen možná není vidět a okolí ji tak snadno nevnímá nebo nebere jako tu práci s velkým P, protože všichni chtějí vidět ty oslnivé a zářící profesní role manažerek.

Co z toho jsou opravdu vaše vnitřní, vlastní hlasy? Co z toho jsou projekce implantované zvenčí? Očekávání rodičů, kamarádů a všech lehkých myslících a rychle činicích závěry ve vašem okolí? Já jsem byla naučena snít s limity. Teď lze snít bez hranic. Jen je nutné si také svůj sen tvořit a nečekat,

že ho někdo jiný, snad firma, vytvoří za mě. I tohle je možný zdroj zklamání či rozčarování z místa, kde právě jsem, a z úspěchu, za kterým jdu kvůli ostatním.

Portfoliová kariéra jako past

Někteří představitelé mladé generace mají ve svém profesním životě tzv. portfoliovou kariéru – pracují či vykonávají dvě či více odlišných profesí ve stejnou dobu. Nemusí se jednat jen o dva pracovní úvazky, ale o kombinaci práce na plný úvazek a práce pro neziskovou organizaci, práce a studia druhé vysoké školy, práce ve vlastní firmě a doktorandského studia. Patří sem i práce v jedné firmě na dvou pozicích, například na pozici analytika a současně odpovědnost za všechny CSR aktivity ve firmě.

Taková portfoliová kariéra lépe naplní touhu vyzkoušet si více věcí, stát pevně na obou nohách. Až sem fajn, plně souhlasím, proč ne. Zejména když se poznatky z práce v jedné oblasti dají dobře uplatnit i v té druhé a tvoří výhodu v konkurenci ostatních, dávají širší rozhled, vidění více souvislostí. Odpovězte si ale, jak moc je to o tom si to „jen zkusit“. Jak moc je to opravdu o vašem všestranném talentu a chuti dělat více věcí najednou?

Co když je vaší hodnotou dokonalost, perfekcionismus, špičkový výkon? Vnímáte, že abyste byla opravdu dobrá, musíte dávat mnohem více. Studovat si věci kolem, číst, chodit na konference, diskutovat na webech zajímavé otázky z oboru. A chcete to v obou částech vaší kariéry. Nebo nastavení práce vyžaduje určitou časovou investici, kterou není tak lehké umořit. Jsou to často aktivity nutné administrativní povahy či studium.

LENKA MRÁZOVÁ

Inspirátorka a mentorka. Po 21 letech v oblasti daňového poradenství a auditu (také 5 let v pozici ředitelky v PwC) vyměnila sféru přesných čísel, zákonů a procesů za sféru tvořivé pomoci a rozvoje lidí. Inspiruje, provokuje otázkami, zvyšuje pracovní a osobní efektivitu – mentoringem či koučinkem, přednáškami, psaním článků. Provozuje web Mentorka.cz. Působila rovněž 13 let v neziskovém sektoru ve správní a dozorčí radě Nadace VIA.

Potřeba dalšího vzdělávání je typická u všech znalostních profesí. Inherentně se očekává, že kromě čtyřiceti hodin práce budete ještě minimálně dalších deset hodin týdně studovat a rozšiřovat si svou odbornost. Když ale děláte jen dvacet hodin týdně, stačí vám opravdu polovina z těch deseti hodin na udržení stejné úrovně aktuálních znalostí, jako mají kolegové? Nebo investujete těch deset hodin. Obdobně to je v druhé části vaší kariéry – dvacet hodin práce a deset hodin studia navíc, co dělat chcete. Kde je ale čas na odpočinek? Na normální život? Není tohle k zbláznění?

Na zbláznění to možná nebude. Na vyhoření zmiňované v úvodu snadno ano. Když udržíte pod kontrolou, že očekávání svého okolí nebudete brát za své vlastní očekávání, a i portfoliovou kariéru si rozložíte na delší časový horizont, tak se s tím dá dobře žít.

Budete studovat jen pět a pět hodin týdně, smířte se s tím, že kolegyně postupují v kariéře rychleji. Budete spokojené, protože vy běžíte maratón života, ony jen běh na krátkou trať. A možná budou brzy u konce s dechem. /BW